

Dokumentnamn
YTTRANDE

Datum
2024-03-18

Vårt diarienummer
1.1.3-2024-00084
GD-2024-046
Ert diarienummer
U2024/00153

Handläggare
Victoria Söderqvist

Mottagare
Regeringskansliet
Utbildningsdepartementet
u.remissvar@regeringskansliet.se

Ökad kompetens i säkerhetsfrågor vid universitet och högskolor

Vetenskapsrådet har granskat förslagen i promemorian utifrån sitt uppdrag att ge stöd till grundläggande forskning av högsta vetenskapliga kvalitet inom samtliga vetenskapsområden samt de särskilda uppgifter som myndigheten har i sin roll som forskningsfinansiär och forskningspolitisk rådgivare.

Vetenskapsrådet har tidigare lämnat yttrande rörande förslagen i avsnitt 7.1 och 7.2. Vetenskapsrådet lämnar följande synpunkter i anledning av promemorians övriga förslag.

7.3 Försvarshögskolan bör ges i uppdrag att genomföra kompetensutvecklande insatser

Vetenskapsrådet tillstyrker förslaget att regeringen ger Försvarshögskolan i uppdrag att, i samarbete med relevanta myndigheter, utveckla och genomföra kompetenshöjande insatser för universitet och högskolor i fråga om säkerhetsfrågor samt att insatserna i första hand bör riktas mot styrelsernas ledamöter och lärosätenas ledningar.

Rådet vill dock framhålla vikten av det som framförs när det gäller att de insatser som utvecklas av Försvarshögskolan bör kunna avropas av lärosätena för övrig personal där behov finns. Detta eftersom behoven, enligt rådets uppfattning, kommer att variera hos lärosäten beroende på verksamheten. Vetenskapsrådet anser att det är viktigt att relevant och kvalitetssäkrad utbildning finns att tillgå i alla de fall där ett lärosäte identifierat ett sådant behov.

När det gäller samverkan i framtagandet av utbildning bidrar Vetenskapsrådet gärna med den kompetens som myndigheten har. Till exempel inom ramen för uppdraget med ansvarsfull internationalisering och tillhandahållandet av nät och tilläggstjänster inom avdelningen för Sunet och anknutna tjänster.

7.4 Regeringen bör utreda hur en stödfunktion kan etableras

Vetenskapsrådet tillstyrker förslaget att regeringen bör låta utreda hur en stödfunktion i säkerhetsfrågor kan inrättas för universitet och högskolor.

Rådet är positivt till att syftet med en sådan stödfunktion bör vara att bistå lärosäten men även enskilda forskare med stöd i frågor som rör säkerhetsaspekter på internationella samarbeten. Vetenskapsrådet vill dock framhålla att det i många fall behövs kunskap om de faktiska förutsättningarna vid det enskilda lärosätet för att kunna lämna relevant vägledning. Det kan vara svårt att upprätthålla en sådan kunskap inom en centraliserad funktion.

Rådet förordar att en sådan stödfunktion inrättas i synergi med det förslag till stödstruktur som ges i slutrapporten från regeringsuppdraget för ansvarsfull internationalisering (U2023/02127) samt i enlighet med förslaget i Riksrevisionens rapport ”Informationssäkerhet vid universitet och högskolor – hanteringen av skyddsvärda forskningsdata (RiR 2023:20)” där det föreslås att regeringen ger i ”uppdrag till universitet och högskolor att i samverkan inrätta en gemensam stödfunktion för informationssäkerhet”.

8.3 Regeringen bör i vissa fall besluta om säkerhetsprövning och placering i säkerhetsklass av rektorer och styrelseordförande

Vetenskapsrådet tillstyrker förslaget att regeringen bör säkerhetspröva rektorer vid lärosäten som bedriver säkerhetskänslig verksamhet. Detta eftersom det enligt rådets uppfattning är viktigt att den som har det operativa ansvaret för verksamheten kan få del av den information som behövs för att kunna ta ställning till hur och under vilka förutsättningar verksamheten ska bedrivas.

Vidare instämmer rådet i att styrelsens ordförande och rektor har behov att kunna utbyta information med varandra och därför bör placeras i samma säkerhetsklass samt att en sådan placering bör göras med utgångspunkten att den inte inskränker möjligheten att rekrytera personer som inte är svenska medborgare.

Yttrandet har beslutats av ställföreträdande generaldirektören Maria Thuveson efter föredragning av chefsjuristen Victoria Söderqvist.

Maria Thuveson
Ställföreträdande generaldirektör

Victoria Söderqvist
Chefsjurist

Kopia

anna.beijmo@regeringskansliet.se

carl.hogstedt@regeringskansliet.se